

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâsli GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşil mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzarı komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur.

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

BANKALAR MATBAASI

Haim, Rozio ve Ş^h

1932

İçtihadatı Mehakim

JURISPRUDENCE

Temyiz mahkemesi Dördüncü ceza dairesinden

Esas 1624

Karar 4139

Tarihi: 2124/5

Hülasa: 1.— Suçun mevzuunu teşkil eden yazıların pek açık olması.

2.— Yazıların umumun aru haya doygularını her veçhile rencide etmek dolayisile müstehcen olduğunun düşünülmemesi; mucibi nakizdir.

Adaba münafi neşriyatta bulunmakla suçlu Tilki gazetesi Müdürlü mesulu Raif Nezihi bey hakkında yapılan duruşma sonunda :

Beraatina dair İzmir Asliye Mahkemesinden verilen 931/2615 tarihli kararın temyizen tetkiki mahalli C. Müddeiumumiliği tarafından kanun hükümlerine riayet olunarak istid'a kılınmakla kabulıyla temyizi tetkikati yapıldıkta :

Suçun mevzuunu teşkil eden yazıların mizahi mahiyette olduğu beyaniyle beraet kararı verilmiş isede ibarelerin pek açık saçık olmasına ve mizahın nezih bir lisanla yapılması icap eylediğine göre bu yazıların umumun aru haya doygularını her veçhile rencide etmek dolayisile müstehcen olduğu düşünülmemesizin yazılı olduğu üzere karar verilmesi yolsuz ve temyiz itirazları bu itibarla varit görüldüğünden hükmün gösterilen sebeplerden dolayı bozulmasına ve evrakin mahalline iadesine bozmada ittifak ve sebepte ekseriyetle 28/4/1932 tarihinde karar verildi.

Temyiz Mahkemesi birinci Hukuk Dairesi

Esas 525

Karar 728

İstanbul 4üncü hukuk dairesi

Tarihi: 19 — 12 — 931

No. 390

Müddei: Pandilo

Müddealeyh: İşteviç

Hülasa : Şahitler müddeinin munazaali mehalde kadimen bir araba geçecek kadar hakkı mururu olduğuna şahadet etmedikleri halde mahkemece hükm edilmesi.

2.— *Hakkı mürur sabit olduğu takdir de mutearef araba genişliğine göre geçilecek yerin tayini lazim gelir. buna muhahif karar verilmesi mucibi nakizdir.*

İstanbulda küçük langada 115 No. lu bostanda mukim Bahçevan Pandilo veledi istaviçin mezkûr baslan ba tapu uhdei tasarufunda olup İstaviç veledi Taso Ef. nin yolu güzergahında müsteciren ziraat etmekte olduğu Laconun bostanında umumi yola tecavüzle tarıkı am darlaştırlarak araba ile geçmek imkânı kalmamış olduğundan vaki olan tecavüzün men'i ile beş yüz lira zarar ve ziyan ile ayrıca yevmiye beş lira tazminatın tahsili hakkında ikame eylediği dava ile müddealeyhin mütekabilen ikame eylediği davanın badenakız ara kılınan muhakemesi neticesinde tecavüz vukuu şuhudu müstemianın şahadati ve mühendis tarafından muta rapor münderecatından anlaşılmış olmasına mebni müddeabih yola karşı müddealeyhin vuku bulan tecavüzünün men'ine ve müddeinin zarar ve ziyan talebile müddealeyhin mukabil davasının reddine dair İstanbul as. 4 üncü H. D. sinden sadır olan 19-12-931 T. ve 390 No lu

ilânin temyizen tetkiki müddeti içinde müddealeyh İsteviç tarafından ba arzıhal talep olunmakla tetkik ve icabı müzakere olundu.

Karar

Müddeinin müddeaaaleyhe bu hususta husumeti müteveccih olduğuna ve nakız sabıkda da gösterildiği veçhile hâdisede şahit istimaina mesağı hanunî bulunduğu nazararı bu noktalara matuf olarak temyizen serdedilen itirazlar varit değilse de bu gibi hakkı murur davalarında hadisenin tarihi itibarile kidemin subutu kanunen meşrut olup baden nakız ikame ve istima olunan şahitler müddeinin münazaalı mahalde kadimen bir araba geçecek hadar hakkı mururu olduğuna şahadet etmemiş oldukları halde mahkemece işbu şahadete istinadan bir araba geçecek kadar yerde hakkı mururun olduğuna hukmedilmesi ve hadimen hakkı murur sabit olduğu takdirde arabaların eb'adı muhtelif olacağından mahallince müstamel ve mütearef olan araba genişliğine göre geçilecek yerin metro ile bilmesaba miktarının tayini iktiza ederken bundan dahi zühul edilmesi muhalifi kanun İdunmuş ve nakız talebi bu sebeplerle varit görülmüş olduğundan H. U. M. K. nın 428inci maddesine tevfihan hükünü mümeyyezünbihin işbu sebeplerden dolayı Nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve 1062 kuruş temyiz masrafının haksız çıkacak taraftan ahzine 5/4/932 tarihinde müttetifikan karar verildi.

Temyiz mahkemesi 4 üncü Hukuk dairesinden

Esas 4132

Karar 3078

Mahkemesi: İstanbul asliye mahkemesi 4 üncü hukuk Dairesi

Tarihi: 3 Teşrini sani 931.

No. 232.

Mehmet Nazmi Bey vekili Mehmet Fevzi Bey.

Madam Virjin.

Hülâsa 1. — Müddei vekili müddeabih hanenin taliniz müddeiye

ait olmayıp iki hemişrenin hissedar olduklarını idda etmiş olmağa bu cihetin tahkik ve tetkik edilmemesi.

2.— *Verilen mehil zarfında cevap getirilmediğinden bahsle bu hususun tetkikinden sarfi nazar olunması.*

3.— *Verasele dair hüküm veren mahkemeden keyfiyetin istilâm edilmemesi.*

Mucibi nakizdir.

Altıda bir hissesi muvekkiline ait olan hane ve dükkân ve müştemilatını sahte vekâletname ile uhdesine geçiren müddealeyha hakkında müvekkilinin açtığı dava neticesinde hükmen tashihi kayıt ettirilmiş olduğundan işgal müddeti için müddealeyhadan ecrimisil olarak (1728) lira tahsilini ve hissei mezkûrenin veçhi layiki üzere tahliyesini istemiştir.

Müddeinin müddeabih hisseye suret ve keyfiyeti tasarufu iktisabı kat'iyet etmiş hukuk ve ceza ilâmâtı ve tapu senedile sabit olmuş ve müddealeyhanın mezkûr hisseyi işgal etmekte bulunduğu ikrar edilmiş olmağa ehli vukuf raporule takdir edilen cem'an (1335) lira (50) kuruşun müddealeyhadan tahsiline ve fazla iddia ile tahliye talebinin reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Müddealeyha vekili Artin Ef.

Temyiz kararı :

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâatlar okunup esasa girildi. Hadisede mürürü zeman yoktur. İşgal ikrarla mütehakkıktır ve hadisede Sükna hanunu ve tevili mülk mevzuubahs olmaz ? ehli vukufun şahsına ve raporuna müteallik itirazda şayani iltifat görülmemiştir ancak müddealeyha vekili müddeabih yalnız müddeiye ait olmayıp müddeinin iki hemşi-

reşinin de hissedar olduklarını iddia etmiş ve bu hususun tahkikine mahkemece de lüzum görülerek tapudan kiraren istilâm edilmiş de cevap gelmemesi üzerine mehle rağmen müddeaaaleyh tarafından bittakip cevap getirilmediğinden bahsile hususu mezkûrun tetkikinden sarfınazar olunması muhalifi kanun olup iktiza eden muameleye tevessül edilerek tapudan cevap alınması ve ledelhace müddealeyha vekilinin beyan ettiği hükmün hangi mahkemeden verilmiş ise o mahkemeden de istilâmı keyfiyet olunarak neticesine göre karar verilmesi icap ederken zühul edilmiş olmağla hükmün (Nakzını) ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 8/12/931 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temyiz Mahkemesi Ticaret Dairesi

Esas 2053

Karar 716

Hülâsa : 1 Zamani vukuunda cari mulga mecelle ahkamına nazaren mecurun gayri muayyen bulunması aktin fecadini ve ücreti ademi vucubini istilzan eder.

2 Muddeialeyh vekili dahi me'curden muddeinin intifa ettigini ispat etmemiş olmasına göre yazılı olduğu uzre karar verilmesi mucibi nakizdir.

Mahkemesi : İzmir Asliye Mahkemesi Ticaret Dairesi.

Tarihi : 15/12/30

No. 278

Müddei : Keresteci Avram Kunyo efendi.

Müddealey : İzmir Belediye Dairesi.

Temyiz edilen fikrai hükmiyenin hülâsası : Müddealeyh dairei Belediye tarafından senevi 300 lira bedel mukabilinde müvekiline icar olunan mevkii mâlum 46 numaralı ada dahilindeki 600 metre murabbai mahalin tayin ve irae edilmemesinden dolayı me'curden

intifa edilmemiş olduğundan bil bahis icraen tahsil olunan 600 lira kira bedelinin iadesi hususunun hüküm altına alınmaması talebile müddei vekili canibinden ikame edilen davanın reddine karar verildi.

Temyiz eden: Kunyo efendi vekili Avukat Faik bey.

Temyiz Kararı

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu görüldükten ve dosyadaki kaatlar okunup iş anlaşıldıktan sonra icabi keyfiyet müzakerelere olundukta: Zamani vukuunda cari mülga mecelle ahkâmına nazaren me'curun gayri muayyen bulunması itibariyle fasit olan akdi icardan dolayı mecellei mezkûrenin 471 inci maddesi mucibince, hakikaten intifa bulunmadıkçe ücret lazım gelmeyeceğini ve müddealeyh vekili dahi me'curden müddeinin intifa ettiğini iddia ve ispat etmemiş bulunmasına binaen ahkâmi mezkûre dairesinde ıttihazi karar edilmek lazım gelirken nazara alınmaksızın yazılı olduğu üzere karar verilmesi yolsuz olduğundan hükümün hukuk usulu muhakemeleri kanununun 428 inci maddesine tevfikeyen NAKZİNA ve ziirde müfredati murakkam masarifi temyiziyenin ileride haksız çıkacak tarafa aidiyetine 11/4/932 tarihinde ekseriyetle karar verildi.

Temyiz mahkemesi Dördüncü Hukuk dairesinden

Esas : 4362

Karar : 3438

Mahkemesi : (İzmir) Asliye Mahkemesi İkinci hukuk Dairesi

Tarihi : 18/10/931

Numero 925

Müddei : Tüccardan Avram Hayim efendi Vekili Amato efendi.

Müddealeyh : İzmir Gümrükler İdaresi.

Hülasa : 1.— 1723 numarolu kanunun neşri tarihinden muteberdir.

2. — *Gümrük idaresi bu mallardan tahsili emval kanununa göre resim tahsil edemez.*

Dava : Müvekillinin 929 senesinde Avrupadan getirdiği ipekli pamuklu çoraplar o zamanki gümrük resmi verilerek gümrükten ihraç edilmiş ve magazaya konarak müşterilere satılmış olduğu halde bu kerre tebliğ olunan bir kit'a ihbarname ile gümrük resminin noksan alındığından bahs ile müvekillinden daha (10.298) lira 84 kuruş talep ve tahsili emval kanununa tevfikeyen tahsiline kıyam edilmiş olduğundan muarazai vakianin men'ini istemiştir.

Karar : Mukaddema Gümrükten çıkarılıp satılan mezkûr çoraplardan dolayı müddealeyh Gümrük İdaresi tarafından ahiren neşr olunan 1723 No.li kanuna tevfikeyen talep ve tahsiline kıyam edilen mezkûr fazla gümrük resminden dolayı müddeiye karşı vaki muarazanın men'ine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Gümrük İdaresi vekili Ahmet Remzi Bey.

Temyiz Kararı :

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kaatlar okunup esasa girildi.

Mahiyetine nazaren davanın ruyeti mahkemeye ait olmakla vazife hakkındaki itiraz varit olmadığı gibi gümrük kanununun 12inci ve 110inci maddelerini tadil eden 1723 numaralı kanunun 3üncü maddesinde kanunu mezkûrun neşri tarihinden müteber olduğu muharrer olup resme muteallik hususlarda makabline şamil olduğuna dair bu kanunda sarahati mahsusa olmamasına ve mal gümrükten çıkarıldıktan sonra alınması lazım gelen resim hakkında gümrük idaresi mahkemeye muracaatta muhtar olup resmi mezkûr

tahsili emval kanuna tevfiken tahsili caiz bulunmamasına göre bu cihetlere ait itirazlar dahi varit olmadıgından bilcumle itirazların reddile hükmün (TASTIKINA) ve aşada yazılı Temyiz masrafının temyiz edenden alınmasına 31 Kanuni evvel 931 tarihinde ekseriyetle karar verildi.

Temyiz mahkemesi ticaret dairesinden

Esas 312

Karar 1135

Hülâsa: 1.— giyap harari ittihaz ve tebliğ edilmiş olan tarafın muayyen günde mahkemeye gelmemesi halinde dahi irae edilecek delillerin tetkiki müktezidir.

2.— 401 inci madde mucibince mutte haz giyap kararı muddeialeyhin ademi icabetinden dolayı vakiaları mukir adedilmesini mustelzim olamaz.

3.— Evrakin makkemeye tevdiini muteakip gelmeyen tarafa T. H. Umumiyesinin tevhit içtihat suretile ittihaz ettiği karar mucibince giyap kararının tebliği lazımdır buna muhalif karar verilmesi mucibi nakizdir.

İstanbul asliye mahkemesi birinci ticaret dairesi

Tarihi: 4 Temmuz 931

No. 490

İstanbul Elektrik Türk Anonim Şirketi vekili avukat Celâl hacı Sofu B; Ahmet Ziya bey.

Temyiz edilen fıktaî hükmiyenin hūlasası; müvekkili şirketle müddeaaaleyh Ahmet Ziya bey arasında 5/9/929 tarihinde teati edilen bir kıt'a mukavelename mucibince mumaileyhin topkapıda kâin değirmenine muktazi elektrik cereyanı ita kılınmış ve mezkûr değir-

mende mevzu 30 x 50 amperlik londs ve jir sistemindeki saatin hususiyeti ait olduğu varakaya zuhulen işaret edilmemiş olmasından dolayı salifüzzikir değirmendeki sarfiyat bedeli %90 olarak tahsiledilmiş olduğundan bilbahis, 21/7/930 tarihine kadar hasıl olan sarfiyat bedelinden işbu zuhul neticesi olarak tahsil edilmeyen 1188 lira 37 kuruşun istifası talebile müddei vekili tarafından ikame edilen dava üzerine icra kılınan muhakeme neticesinde; ibraz edilen hesap varakası münderecatından müddeaaaleyhin mütebaki 1188 lira 33 kuruş borcu kaldığı anlaşıldığından ve davete icabet etmemesi hasebilen defilerinin tetkikine imkânı kanuni bulunmadığından vakıaları mukir addedileceği gıyap kararında tasrih edilmiş olduğundan bahsile meblâğı mezkûrun maafaiz kendisinden tahsilile müddei şirkete itasına karar verilmiştir.

Temyiz ve izahatı şifahiye ahzini talebeden; Ahmet Ziya bey.

Temyiz kararı

Sebkeden talebe mebni tayin kılınan günde müstet'li temyiz namına avukat Naci ve mümeyyezünaleyh tarafından avukat Celâl hacı Sofi beyler mübrez evrak meyanında mevcut vekâletnamelerine müsteniden gelup müddeti temyiz hakkında mümeyyezünaleyh vekilinin bir diyeceği olmadığı ve temyiz istidasını mehli kanuni zarfında ita ve kaydedildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan vekilânı muamaleyhimanın verdikleri izahatı şifahiye istima kılındıktan sonra mümeyyezünbih ilâm evrakı hükmiye ve temyiziye ile birlikte mütalea ve tetkik ve icabı keyfiyet müzakere olundukta; hukuk usulü muhakemeleri kanununun gıyap muamelâtına ait olan 11inci faslı ahkâmı sarahatine göre, hakkında gıyap kararı ittihaz ve teblig edilmiş olan tarafın muayyen günde mahkemeye gelmemesi esbabı

hükümden bulunmadığı cihetle tarafı iddianın sübutu müddeanın zımında irae eylediği delillerin tetkikile hükmün medar ve müstenedatının istihsalı muktazi olduğu ve müddeaaaleyh hakkında tahkikat hakimliğince anıfüz zikir kanunun 401 inci maddesinin tasrihi suretile gıyap kararının tebligine mütedair müttehaz karar munaileyhin ademi icabeti üzerine vakıaları mukir addedilmesini müstelzim bulunmadığı ve evrakın mahkemeye tevdiini müteakip gelmeyen tarafın usulen daveti icabedeceği temyiz heyeti umumiyesinin tevhidı icthat suretile ita eylediği karar icabından olduğu halde hususati mebsuta nazarı teemmüle alınmaksızın mücerret gıyap kararında vakıaları mukir addedileceğinin gösterilmiş bulunmasının sebebi hüküm addile yazılı olduğu veçhilile karar verilmesi yolsuz olduğundan hükmün salıfüz zikir kanunun 428 inci maddesine tevfikan NAKZINA ve esas hakkında tetkikat icrasına mahal olmadığına ve zirde müfredatı murakkam masarifi-temyiziyeinin ilerde haksız çıkacak tarafa aidiyetine 28/5/932 tarihinde müttefikan karar verilerek hazır bulunan tarafeyn vekillerine tefhim kılındı.

Temyiz mahkemesi ticaret Dairesinden

Esas 3288

Karar 1120

Hülâsa : Evrakın mahkemeye tevdiı üzerinde vuku bulan davete icabet etmeyen müddeialeyhe T. H. Umumiyesinin T. icthat kararı mucibince tekrar gıyap kararı gönderilmek lazımdır, buna muhalif hukum verilmesi mucibi nakizdir.

İstanbul asliye mahkemesi birinci ticaret dairesi.

Tarihi: 1 Nisan 931

No. 139

Ali bey vekili avukat Ahmet Hamdi bey
İsmet bey

Temyiz edilen hıkrâi hükmiyenin hülâsası: Taraflar arasında mün'akit ve Tayyare piyangosu biletleri alım ve satımına müteallik

şirketin rüyet edilen hesabı sonunda müddeaaaleyhin 1183 lira 35 buçuk kuruş deyni tabakkuk etmiş olduğundan bilbabis, meblâğı mezkûrun maa faiz ve masarîf tahsili talebile müddei vekili canibinden ikame edilen dava üzerine icra kılınan muhakeme neticesinde; Tahkikat ve muhakeme müddeaaaleyhin gıyabında cereyan etmiş olduğu cihetle mumaileyh tarafından tahrîren dermeyan edilen defilerin tetkikine imkânı kanunî bulunmadığından bahs ile ber mucibi talep 911 lira 95 kuruşun mukir addolunan müddeaaaleyhten tahsiline ve fazla iddianın reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden İsmet bey

Temyiz Kararı

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu görüldükten ve dosyadaki kâğıtlar okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı keyfiyet müzakere olundukta:

Evrakın mahkemeye tevdiî üzerine, vuku bulan davete icabet etmeyen müddeaaaleyhe yeniden gıyap kararı tebliğ edilmesi lâzım geleceği temyiz hey'eti umumiyesinin tevhidî içtihat suretile ittihaz ettiği karar icabından iken, bu lâzime kanuniyeye riayet edilmeksizin tahkikat safhasında verilmiş olan gıyap kararile biliktifa yazılı olduğu üzere karar verilmesi yolsuz olduğundan hükmün bu noktadan hukuk usulü muhakemeleri kanununun 428inci maddesine tevfikân NAKZINA ve esas hakkında tetkikat icrasına mahal olmadığına ve zirde müfredatı murakkam masarîfi temyiziyenin ilerde haksız çıkacak tarafa aidiyetine 26/5/932 tarihinde müttefikân karar verildi.

KITAPLAR

Amerika Hükûmatı mütehhidesi esasiyesi

Muasir teşkilatı esasiye mebahis ve mesaili hakkında tettebbüleri ile maruf hukuk alimlerinden profesör musyu B. Mirkine-Guétzevitch amerika hükûmatı mütehhidesi kavanini esasiyesi hakkında bir eser neşretmiştir. Hukuk ilminin kavanini esasiye tettebbüleri hakkında şimdiye kadar boş olan muhit doldurulmuştur. İlk 150 sahifesinde müellif